

[Ebba Strange.]

Jeg skal prøve at uddybe lidt mere, hvad jeg mener med det, ved at forholde mig til nogle af de modeller, der er skitseret i den foreliggende pensionsbetænkning. Jeg skal gøre det ved at begynde bagfra, nemlig ved at afvise den model, der hedder C.

I den indgår det, at hvis man har tjent meget i sine arbejdsaktive år, så skal man også have meget udbetalt i pension. Det er jo det samme princip, vi har i tjenestemandspensionslovgivningen, og det er det samme princip, der går igen i mange af de overenskomstsmæssige pensionsordninger, som dels privat ansatte og dels offentligt ansatte har som en del af deres overenskomst. Jeg skal vende tilbage til det med de mere private pensionsordninger, men det, vi står med her, er altså en social pension, og det vil sige, at det er en ydelse, som samfundet skal give til mennesker. Her mener vi altså fra SFs side, at samfundet skal give mest til dem, der trænger mest. Det vil sige til dem, der har de dårligste muligheder for selv at skaffe sig anden indkomst.

Med hensyn til den model, der i betænkningen hedder B-modellen, så bygger den på en ATP-ordning, og den er efter vores vurdering mere retfærdig end ITP-ordningen, fordi den bygger på, at alle erhvervsaktive skal indbetale det samme beløb, altså ikke et indkomstafhængigt beløb, og at de, den dag de får deres pension udbetalt, får udbetalt lige store beløb, uanset hvor meget de har tjent i deres erhvervsaktive år, hvis de har arbejdet lige længe.

Når vi alligevel ikke rigtig bryder os om model B, så er det, fordi vi lever i et samfund, hvor erhvervsituationen, arbejdssituationen – det ser vi ikke mindst i disse år – er fantastisk usikker. Vi har i øjeblikket en meget stor arbejdsløshed. Vi er i den situation, at vore pensionister i dag er ofre for den arbejdsløshed, der var i 1930'erne, og hvis vi opbygger et ATP-system som det, der er skitseret i betænkningen, så vil det altså sige, at den dag de mennesker bliver alderspensionister, så vil deres pension være afhængig af, hvor længe de har kunnet få arbejde. Det rejser dels hele arbejdsløshedsproblemet, som jo er en del af det kapitalistiske samfund, dels hele nedslidningsproblemet. Vi ved, at det er de hårdest arbejdende, der bliver tidligst nedslidt og derved får de færreste erhvervsaktive år. Derfor betragter vi også den model som værende for usocial. Der

er også hele problemet med de kvinder – specielt kvinder; det kan selvfølgelig også være mænd, men det er jo specielt kvinder – der i perioder ikke har været på arbejdsmarkedet, men har arbejdet hjemme med at passe hus og børn.

Endelig bliver der beskrevet en model A i den pensionsbetænkning, vi taler om, og den indebærer en udbygning af det pensionssystem, vi kender i dag. Jeg vil godt sige, at SF har aldrig været tilhænger af den fulde folkepension til alle. Det være også sagt til dem, der i dag prøver at få tilslutning til, at alle skal have det samme udbetalt i pension. Vi mener ikke, det er retfærdigt at give det samme beløb til dem, der har i tusindvis af kroner i indkomst ved siden af, som til dem, der ingenting har. Vi mener ikke, det er udtryk for retfærdighed at give det samme til alle. Vi mener, det er udtryk for retfærdighed at lade den sociale pensionsudbetaling være afhængig af den indkomst, man har på ethvert givet tidspunkt.

Vi ved, at der i dag er en fjerdedel af alle vores alderspensionister, der ikke får del i pensionstillæggene, fordi de ved siden af deres folkepension har så høj en indkomst, at der er et fuldstændigt bortfald af pensionstillægget. Vi mener ikke, det er den gruppe, der trænger til at hjælpes mest.

Vi ved også, at der er store indkomstforskelle blandt pensionisterne. Vi betragter ikke pensionister som en homogen gruppe, der alle sammen er dårligt stillede. Vi ved, at med det system, vi har i dag, er der folk, der har en ofte ganske høj erhvervsindkomst, på over 100.000 kr., helt til de når 70 års alderen, og alligevel går hen og hæver deres grundbeløb, fra de bliver 67.

Vi ved på den anden side også – og det er fuldstændig tåbeligt, hvis nogle her i salen skulle foregøgle sig andet – at der er kun én gruppe til at betale disse pensioner, og det er den erhvervsaktive befolkning. Disse penge skal tages et sted fra, og derfor må vores bidrag til arbejdet med at ændre pensionssystemerne gå ud på at gøre det så socialt retfærdigt som muligt.

Derfor ønsker vi egentlig at videreføre den indkomstafhængighed, der ligger i vores førtidspension, til også at gælde alderspensionen, men vi er klar over, at det støder på nogle vanskeligheder, som vi er parate til at diskutere.